



LULEÅ KOMMUN

••• Policy



# Luleå kommuns finanspolicy

<b>Dokumenttyp</b>	<b>Ärendenr</b>	<b>Fastställt</b>	<b>Giltighetstid</b>
Policy	2021/1267-1.3.1.2	2021-12-20	t.o.m 2023-12-31
<b>Dokumentansvarig</b>	<b>Senast reviderad</b>	<b>Beslutsinstans</b>	<b>Dokument gäller för</b>
Finanschef	2020-04-27	Kommunfullmäktige	Kommunkoncernen

# Innehållsförteckning

Inledande definition	4
Övergripande mål för finansverksamheten	4
Finanspolicyns syfte och innehåll	4
Generella principer	4
Tillämpning och uppföljning av finanspolicyn och det finansiella regelverket	5
Finansverksamhetens organisation och ansvarsfördelning	5
Koncerngemensam finansfunktion (Internbank)	5
Ansvars- och befogenhetsfördelning	5
Kommunfullmäktige	6
Kommunstyrelsen	6
Luleå Kommunföretag AB:s styrelse	6
Finanschef/Front office	6
Back office	6
De kommunägda bolagens styrelser	6
Finansråd	6
Ramar och begränsningar	6
Risker	7
Etiska riktlinjer	8
Förvaltning av kommunala pensionsmedel	8
Extern kapitalförvaltning (diskretionär förvaltning)	8
Kapitalförvaltning	9
Syfte & Mål	9
Tillåtna tillgångsslag & limiter	9
Risklimiter beträffande räntebärande värdepapper.	9
Värdepappersfonder	9
Avvikelser mot rådande limiter	9

## Inledande definition

I dokumentets text används benämningen Luleå kommunkoncern, vilken i detta avseende omfattar Luleå kommun, Luleå Kommunföretag AB samt de dotterbolag som är majoritetsägda.

## Övergripande mål för finansverksamheten

Kommunens finansverksamhet ska bedrivas med den övergripande målsättningen att säkerställa kommunkoncernens tillgång till kapital och att uppnå bästa möjliga finansnetto med minsta möjliga risk samt att finansverksamheten sker med beaktande av en god intern kontroll. Visst risktagande är dock ofrånkomligt, vilket måste accepteras även i kommunal verksamhet men spekulation eller inlåning i placerings syfte är inte tillåten.

## Finanspolicyens syfte och innehåll

Finanspolicyen syftar till att klargöra hur den finansiella verksamheten ska bedrivas och hur finansiella risker ska hanteras av kommunen och de kommunala bolagen. Policydokumentet innehåller mål och riktlinjer för kommunkoncernens finansverksamhet.

## Generella principer

Finanspolicyen för Luleå kommunkoncern reglerar inriktningen för den samlade finansverksamheten för Luleå kommun, Luleå Kommunföretag AB och dess dotterbolag. Policyen är ett komplement till kommunfullmäktiges policy för god ekonomisk hushållning. Finansrådet ska årligen initiera en översyn av finanspolicy och regler för finansverksamheten i Luleå kommunkoncern. De finansiella styrdokumenterna ska med två års mellanrum tas upp till beslut av kommunfullmäktige respektive kommunstyrelsen vid Luleå kommun. Detta för att alltid inneha ändamålsenliga styrdokument kopplat till en ständigt föränderlig finansiell marknad.

Följande dokument reglerar den samlade finansverksamheten i Luleå kommunkoncern:

- Policy för god ekonomisk hushållning och kommunens mål om god ekonomisk hushållning
- Finanspolicy, anger mål och övergripande regler för finansverksamheten. Beslutas av kommunfullmäktige
- Regler för finansverksamheten i Luleå Kommunföretag AB koncernen. Beslutas av kommunstyrelsen och antas av styrelsen i Luleå Kommunföretag AB
- Kommunstyrelsens delegationsordning
- Kommunstyrelsens förteckning över attest- och teckningsrätter
- Luleå Kommunföretags AB:s attest- och delegationsförteckning

Den finansiella verksamheten ska utgå ifrån ovanstående dokument.



## Tillämpning och uppföljning av finanspolicyn och det finansiella regelverket

Om kommunens låne- eller placeringsportfölj behöver förändras till följd av denna policy eller andra regeländringar gäller att förändringen ska genomföras under kontrollerade former så snart det kan ske samt vara förenad med minsta möjliga kostnad. Kommunstabens ekonomienhet ska, på kommunstyrelsens uppdrag, kontinuerligt följa upp gällande finanspolicy för att pröva dess ändamålsenlighet och vid behov föreslå förändringar.

## Finansverksamhetens organisation och ansvarsfördelning

### Koncerngemensam finansfunktion (Internbank)

Målet med finansverksamheten i Luleå kommunkoncern är att:

- Ha god betalningsberedskap och tillgodose kommunkoncernens långsiktiga kapitalbehov
- Sträva efter låga räntekostnader och låg risk i arbetet
- Samordna penningflöden och minimera kommunkoncernens externa inlåning
- Effektivt använda kommunkoncernens samlade likvida medel
- Följa och rapportera de finansiella riskerna
- Bättre avtalsvillkor

För att få en effektiv hantering av kommunkoncernens finansfunktion ska den vara samlad och organiserad på kommunstabens ekonomienhet. Finansfunktionen ska ledas av kommunens finanschef och benämnas internbank. Internbanken ska samordna finansverksamheten både för Luleå kommun och för Luleå Kommunföretag AB och dess dotterbolag. I Kommunföretag AB koncernen inbegrips i detta sammanhang de hel- och delägda företag där kommunen har ett rättsligt bestämmande inflytande.

Kommunkoncernens penningflöden ska samlas i ett koncernkontosystem. Kommunkoncernens skuldförvaltning och tillgångsförvaltning ska samlas i två olika portföljer, en för Luleå Kommunföretag AB koncernen och en för kommunen. Syftet med uppdelningen är att inte skapa värdeöverföringar mellan bolagen och kommunen.

Internbanken ska ansvara för den kommunala koncernens likviditetsförsörjning och göra upplåning av kapital inom ramen för en av kommunfullmäktige fastställd låneram. Kapitalet ska vidareutlånas till dotterbolagen genom kontokrediter på koncernkontot. Räntevillkoren på kontokrediter ska motsvara självkostnaden för krediten inklusive kostnaderna för derivatinstrument. Kostnad för marknadsanpassning av räntevillkoren samt administrationskostnad tillkommer. Ränthenivån på koncernkontokrediten ska justeras varje vecka och upplupet räntebelopp ska betalas månadsvis. Vid inlåning till koncernkontot erhålls ränta på toppkontot.

Internbanken ska löpande vidta åtgärder för att säkra att kommunkoncernen långsiktigt har tillgång till ändamålsenlig finansiering med låg risk och till marknadsmässiga villkor.

De kommunägda bolagen ska bistå finansfunktionen med uppgifter om likviditets- och finansieringsbehov samt i övrigt bidra med kompetens inom området.

### Ansvars- och befogenhetsfördelning

För den kommunala koncernen ska följande fördelning av ansvars- och befogenheter gälla inom den finansiella verksamheten.

### ***Kommunfullmäktige***

- Fastställer finanspolicy för Luleå kommunkoncern.
- Fastställer borgen och låneramar för Luleå kommun och Luleå Kommunföretag AB koncernen.
- Fastställer borgensavgifter samt administrativavgift.

### ***Kommunstyrelsen***

- Ansvarar för kommunens finansförvaltning i enlighet med av kommunfullmäktige fastställd finanspolicy.
- Fastställer regler för den finansiella verksamheten i Luleå kommunkoncern.
- Löpande uppföljning av den finansiella verksamheten genom finansiell rapportering och intern kontroll.
- Fastställer delegationsordning och attesträtt för Luleå kommuns finansverksamhet.
- Fastställer låneram för respektive dotterbolag som ej ägs av Luleå Kommunföretag AB inom ramen för kommunfullmäktiges totala låneram.

### ***Luleå Kommunföretag AB:s styrelse***

- Ansvarar för att finansverksamheten inom Luleå Kommunföretag AB koncernen bedrivs enligt denna finanspolicy och kommunstyrelsens Regler för Finansverksamheten i Luleå kommunkoncern.
- Ansvarar för bolagskoncernens kapitalförsörjning.
- Löpande uppföljning av den finansiella verksamheten genom finansiell rapportering och intern kontroll.
- Fastställer delegationsordning och attesträtt för Luleå Kommunföretag AB:s finansverksamhet.
- Fastställer låneram (limit på koncernkontot) för respektive dotterbolag inom ramen för kommunfullmäktiges totala låneram för Luleå Kommunföretag AB.

### ***Finanschef/Front office***

- Löpande rapportering till kommunstyrelsen, Luleå Kommunföretag AB styrelse och dotterbolagen.
- Leder och samordnar kommunkoncernens finansråd.
- Tar löpande initiativ till förändring av policy och regelverk.
- Ansvarar för att internbanken innehar nödvändiga affärssystem för att kunna fullfölja sina arbetsuppgifter.
- Bistå kommunkoncernen i finansiella frågor.
- Ansvara för kontakten med banker och andra finansiella aktörer.
- Prissätta bolagens finansiering via kontokrediter.
- Ta fram låneramar i att samråda med de kommunala bolagen och kommunstabens ekonomienhet vid Luleå kommun.

### ***Back office***

- Kontrollerar motpartsbekräftelser på affärer samt godkänner registrerade affärer i det finansiella försystemet.
- Back office bevakar och ser till att alla likvida flöden som avser finansiella transaktioner hanteras på rätt sätt vid rätt tidpunkt.
- Arkiverar granskade transaktioner.
- Översänder granskningsrapporter och incidentrapporter till ekonomichef vid Luleå kommun samt VD vid Luleå Kommunföretag AB.

### ***De kommunägda bolagens styrelser***

- Bolagens styrelser ansvarar för att de finansiella styrdokumenterna efterlevs.

### **Finansråd**

Ett finansråd ska finnas för att utveckla policy och riktlinjer, följa utfallet av internbankens arbete och skapa transparens i finansverksamheten. Finansrådet leds av kommunens finanschef och är rådgivande. Finansrådet inkluderar kommunens internbank, kommunens ekonomichef, representant från Luleå Kommunföretag AB, Luleå Kommunföretag AB:s dotterbolags ekonomichefer eller motsvarande och ska träffas minst fyra gånger per år och därutöver vid behov.

## **Ramar och begränsningar**

Kommunfullmäktige ska årligen fastställa en ram för kommunkoncernens totala externa upplåning.

Kommunfullmäktige uppdrar till kommunstyrelsen att årligen, vid behov, fastställa en ram för maximal utlåning/limit på kontokrediten för sådana bolag som ingår i koncernkontosystemet men som ej ägs av Luleå Kommunföretag AB. Kommunfullmäktige uppdrar vidare till Luleå Kommunföretag AB:s styrelse att årligen fastställa en ram för maximal utlåning/limit på kontokrediten för respektive dotterbolag. Kommunstyrelsen ska tillse att limiten på kommunkoncernens kontokredit (toppkontot) ej överskrids.

Kommunfullmäktige beslutar om att ingå borgen. Kommunfullmäktige ska årligen fastställa en ram för kommunkoncernens totala borgensåtagande. Kommunal borgen ges normalt sett endast till Luleå Kommunföretag AB och kommunen ska i övrigt ha en restriktiv inställning till borgensengagemang. För att uppnå konkurrensneutrala villkor måste en avgift för marknadsanpassning tas ut för alla borgensåtaganden. Borgensavgift ska därför utgå för alla borgensåtaganden enligt den avgift som kommunfullmäktige årligen fastställer.

Luleå kommun ska vara medlem i Kommuninvest ekonomisk förening samt teckna bankavtal med kontokredit.

## Risker

All form av finansiell verksamhet innebär risktagande vilket därför också måste accepteras i kommunkoncernens finansverksamhet. Finansverksamheten ska dock alltid ha som mål att inneha så låg risk som möjligt. Riskerna ska hanteras genom en aktiv, effektiv och ansvarstagande finansförvaltning. Finansförvaltningen sker med offentliga medel och riskerna ska därför begränsas. Finansförvaltning kräver dock snabbhet och marknadsnärvaro varför delegering av beslutanderätt är nödvändig. Uppföljningen av finansverksamheten ska vara frekvent och ambitiös och redovisningen av finansiella instrument ska följa gällande normgivning. De kommunala bolagen ska genom finansrådet ges full insyn i finansiella frågor.

Skuldportföljen bör separeras i refinansiering av befintliga skulder och skuldökning. I det årliga beslutet om låneram bör dessa anges separat.

Viss leasing ska jämföras med upplåning. Leasing som jämföras med upplåning är: finansiella leasingavtal och ej uppsägningsbara operationella leasingavtal vars avtalslängd överstiger 3 år och vars framtida betalningar överstiger 3 mkr. Exempelvis kan det avse leasing av fastigheter eller fordon. Sådana leasingavtal ska innan de får tecknas godkännas av internbanken.

Upplåning samt placeringar ska ske i svenska kronor, såvida det inte föreligger risk-/kostnadsbesparingar med att genomföra dessa i utländska valutor. Export och import får genomföras i utländska valutor så länge dessa i direkt anslutning valutasäkras via internbanken. Valutasäkringar och växlingar ska åligga internbanken att genomföra, undantag för detta är valutatransaktioner knutna till elhandeln hos Luleå Energi AB. Kommunkoncernen ska inneha valutakonton för att kunna genomföra valutaväxlingar till en mer fördelaktig kurs och kunna möta betalningar i utländsk valuta.

Ett derivatinstrument är ett finansiellt instrument som ska användas för att hantera kurs- och ränterisker. Nyttjandet av derivatinstrument är endast tillåtet i syfte att säkra finansiella risker i skuld-, valuta- och placeringsportföljen. Storleken på de derivatinstrument får inte överstiga portföljens värde eller vara frikopplade från underliggande lån eller tillgång och räntederivat ska ha samma räntebas och löptid som den underliggande finansieringen. Direkt handel med dessa instrument i ett spekulativt syfte får inte ske. All användning av derivatinstrument förutsätter god förståelse för instrumentets funktion, prissättning, tillhörande risker och administrativa rutiner. All handel med derivat ska med anledning av detta, genomföras av internbanken vid Luleå kommun, med undantag för Luleå Energi AB:s elhandel.

Organisationen av internbanken ska vara sådan att den ger förutsättningar för en god intern kontroll med tillgång till god kompetens. Organisationens ska möjliggöra delning av arbetsuppgifter och ansvar.

För att beakta dessa riskavvägningar ska kommunstyrelsen besluta om regler för den finansiella verksamheten som innehåller beskrivningar av hur riskerna definieras och hur de ska hanteras. Reglerna ska återfinnas i dokumentet "Regler för finansverksamhet i Luleå kommunkoncern".

## Etiska riktlinjer

Luleå kommun strävar efter att vara en ansvarsfull investerare som utöver ekonomiska bedömningar även ska ta hänsyn till etik och miljö i placeringsverksamheten. Placeringar ska efterleva internationella normer för mänskliga rättigheter, miljö, arbetsvillkor och korruption. Placeringar i företag som har sin huvudsakliga verksamhet, produktion eller försäljning inom krigsmateriel, tobaks- och alkoholvaror, spelverksamhet inom, pornografi eller bryter mot mänskliga rättigheter ska undvikas. Indirekt ägande via fonder, bedöms i sin helhet i förhållande till fondens totala innehav. Placeringar som påvisar avvikelser från etiska, sociala och miljömässiga krav ska avvecklas skyndsamt, så till vida det inte uppstår större ekonomiska förluster.

För att säkerställa att fonder samt direkta placeringar uppfyller fastställda krav, genomför internbanken en årlig screening, av aktuella placeringar och vid eventuellt påkomna etiska/sociala/miljömässiga avvikelser, sker omplaceringar av medlen. Kriterierna för ansvarsfulla investeringar tillämpas oavsett om kapitalförvaltningen sker i egen regi eller via externa förvaltare.

## Förvaltning av kommunala pensionsmedel

De medel som i kommunen finns avsatta för pensionsförpliktelser återlänas till investeringar. Att välja en försäkringslösning avseende pensionsförpliktelse får dock ske om det är ekonomiskt fördelaktigt.

## Extern kapitalförvaltning (diskretionär förvaltning)

Kommunkoncernen ska inte använda extern förvaltare.





## Kapitalförvaltning

### Syfte & Mål

Syftet med kapitalförvaltning är att utifrån fastställda placeringsriktlinjer uppnå en marknadsmässig avkastning på den del av kommunens likviditet som inte direkt kan användas till att minska skuldportföljen. Tillfälliga placeringar av överlikvid sköts av kommunens internbank.

### Tillåtna tillgångslag & limiter

Portföljens medel kan placeras enligt nedan angivna fördelningar.

Förvaltning av överlikvid i internbanken	Min, %	Normal, %	Max, %
Svenska räntebärande värdepapper	50	80	100
Likvida medel	0	15	100
Värdepappersfond	0	5	10

### Risklimiter beträffande räntebärande värdepapper.

Med utgångspunkt att minska kreditriskerna får nedan angivna limiter ej överträdas.

Kategori	Max andel per kategori %	Max andel per emittent %
Svenska staten, statliga verk och bolag	100	100
Svenska kommuner, landsting och bolag med kommunalborgen	100	100
Bostadsfinansieringsbolag, svenska banker och deras helägda bolag	50	15
Emittenter med en långsiktig rating om minst BBB eller K-2 enligt Standard & Poor's eller Baa3 eller P-2 enligt Moody's.	50	15

För att minska risken ska varje placering enkelt kunna avvecklas på andrahandsmarknaden och portföljens duration får inte överstiga 8 år. För att minska motpartsrisken/kreditrisken bör korta certifikat och korta placeringar anses som mest lämpliga.

### Värdepappersfonder

Placering får ske i aktie- respektive räntefonder som står under finansinspektionens tillsyn.

Placeringarna måste överstämja med de riktlinjer som är upprättade i finanspolicyn.

### Avvikelse mot rådande limiter

Vid uppkomst av avvikelser mot uppsatta limiter ska avveckling ske så fort som möjligt utan att skapa stora värdeförluster.